

Beretning for kreds 6, 11. april 2024

"Her hviler fagbevægelsen, født i 1800-tallet og død i 2049" Så dystert og så sindssygt provokerende var i lettere omskrevet form ordene ved åbningen af foreningens repræsentantskabsmøde i Nyborg i november 2023, hvor Lawand Namø med et gribende og superdygtigt retorisk indlæg bød op til dans med en ordentlig bredside til hele fagbevægelsen. Vi kom med rette op af stolene og ørerne i salen stod på stilke, for: "Hvad er det dog, han siger?" Det vender jeg tilbage til!

Men først vil jeg præsentere nogle af de tiltag, som jeg mener, vores kreds og vores forening med rette argumenterer mod Lawands dystre profeti:

Foreningens hovedkrav til overenskomstforhandlingerne OK24 har igen været løn. Det kan udefra set være et håbløst forældet krav, men vi vil til stadighed stå på mål for, at lærere på vores frie skoler skal have en fair lærerløn. På vores skoler kan en grundskolelærer i gennemsnit tjene 1000,- mere om måneden, hvis han eller hun søger mod en folkeskole og efterskolelærere kan tilsvarende tjene ca. 2000,- mere om måneden på et tilsvarende lønhop. For højskolelærere ser det heller ikke for godt ud. Det skaber ulige vilkår. Det er ikke fair.

Men hvorfor er vi så stadig ansatte i de frie skoler, når vi kan tjene mere på den kommunale naboskole? Hvorfor får vi til stadighed ansøgninger til vores skoler, når vi slår stillinger op? Jo, det ved vi, der sidder her i salen jo godt: Vi brænder nemlig for vores skoler, og for de værdier, som skolen bygger på og bærer hele skolen. For mange af os er det at arbejde på en fri skole meget mere end bare et arbejde: Det er en sammensmeltning af passion,

personlighed og profession. Men værdier kan vi ikke betale husleje med og det giver os heller ikke nok til pensionsindbetalingen... Derfor er jeg glad for, at det med den nye overenskomst er lykkedes foreningen at hæve lønnen centralt fra og at den store stigning på 5,89% kommer først i perioden, så vi hurtigt mærker det på privatøkonomien – og værdien af lønnen bliver dermed meget større i denne overenskomst end tidligere. Jeg synes, vi er det værd! Betyder det, at vi så har en fair lærerløn på alle skoler? Betyder det, at vi aldrig mere skal kæmpe for løn? Nej!! Vi bliver ved med at kæmpe til gavn for dem, der stadig mangler. Mange skoler her i vores kreds er rigtigt godt på vej og vores lønkort giver et rigtigt godt overblik – både over de skoler, der er i mål og de, der er lige ved at være det! Tillykke! Det er et flot stykke arbejde, der leveres lokalt hos jer!

Og hvem løfter så arbejdet om den lokale løn, de lokale aftaler og politikkerne? Det gør tillidsrepræsentanterne. For at bruge Lawands ord igen så er tillidsrepræsentanter "undervurderede helte, som tit bruger mange, mange timer på at hjælpe kolleger med løn, fyringer og konflikter". Jeg tror ikke at mange tillidsrepræsentanter eller arbejdsmiljørepræsentanter ser sig selv som helte, og jeg tror faktisk heller ikke, at de vil bryde sig om at få den titel påklistret. Den er hård at leve op til. Her i kredsen har vi – i lighed med de øvrige kredse – en del udskiftning på posterne hvert år, for det at være tillidsvalgt kan være en Uriaspost. Man er lusen mellem to negle, når samarbejdet udfordres og man skal balancere mellem at opfylde overenskomstkravene, og ledernes ønsker til lokale aftaler og medlemmernes mandat. Vi i kredsen gør hvad vi kan for at støtte og hjælpe de tillidsvalgte både TR, AMR og suppleanterne, fordi vi ved, at de kæmper for jer. Når I vælger tillidsrepræsentanter, arbejdsmiljørepræsentanter og deres suppleanter ude på skolerne, så gør I det til gavn for jeres arbejdsmiljø og til gavn for jeres skoles fællesskab og fremtid. I opnår de rettigheder for bl.a. forhandling som er beskrevet i overenskomsten, og I får kolleger, der med rette videreuddannelse er klædt på til at samarbejde med ledelsen til jeres fordel. Pas godt på de kolleger, der tager de tillidsvalgte tjanser.

Vi i kredsbestyrelsen har i det forgange år arbejdet på at få valgt flere arbejdsmiljørepræsentanter – og registreret dem, der allerede var valgt på jeres skoler. Det har været et opmærksomhedspunkt for os, fordi en generel fremgang af tillidsvalgte, tillidsrepræsentanter, arbejdsmiljørepræsentanter og

suppleanter, er godt for jer ude på skolerne. Derfor glæder det os, at der nu er mærkbart flere anmeldte AMR i vores kreds end i sommers. Vi vil i kredsen arbejde for, at arbejdsmiljørepræsentanterne føler sig velkomne, og vi vil i næste skoleår opstarte netværk og også igen invitere arbejdsmiljørepræsentanterne sammen med tillidsrepræsentanterne til dage med fælles oplæg. Også tillidsrepræsentantsuppleanterne vil vi gerne gøre mere for, at I vælger på de skoler, hvor det endnu ikke er lykkedes. Vi tror på, at de kan kvalificere det store stykke arbejde, der laves på skolerne og også, at en tillidsrepræsentant kan holde lidt længere, når der er en sparringspartner på skolen, som man kan drøfte fx lønforhandlingerne med.

Solidaritet. Et ord, der for nogen er lig med en ræverød politisk overbevisning og for andre en helt naturlig del af det at være en del af fællesskaber og stå skulder ved skulder. Solidaritet er i mine øjne lig med samhørighed og sammenhold, og det har vi i den grad brug for i en verden, hvor vi lever i et mere og mere individualiseret samfund, hvor vi i vores dagligdag har flere og flere elever, der skal tages særlige hensyn til og fællesskabet lider nogle steder stort, når det handler om "mig" og ikke om "os". Hvis vi konstant anskuer livet som et nulsumsspil, hvor vi enten taber eller vinder – og at når andre opnår resultater, så er det på bekostning af mig og noget, jeg mister, så går det galt! Det hele ikke handler om mig! Det handler om os! Derfor er det en stor glæde, at vi i Frie Skolers Lærerforening stadig har tiltagende medlemsfremgang – vi er hele 11.260 medlemmer og i kredsen er vi nu 1098 medlemmer mod 1050 medlemmer sidste år. Vi vokser langsomt, men sikkert. For mig er det et soleklart bevis på, at vi stadig er et flertal, der ser fordelene i, at vi som forening og kreds kan opnå resultater i samlet flok, som vi ikke som enkeltindivider kan. Jeg håber, at I stoler på, at når vi i kredsbestyrelsen siger, at vi gerne vil komme på skolebesøg – enten med noget helt konkret om løn eller arbejdstid eller "bare" som et åbent øre - og gerne vil høre jeres meninger og holdninger til, hvordan vi kan blive bedre eller lytte til hvad der nu rører sig hos jer - så mener vi det! Historien er aldrig ligegyldig, og vi skal kende den, for at vi kan fortælle den. Vi er allerbedst sammen, som vi sang, da generalforsamlingen begyndte!

Med Mette Frederiksens åbningstale i oktober, endnu et pisa-chok i december og anbefalingerne fra reformkommission som bagtæppe for debatten på Christiansborg, er der lagt op til de helt store ord og visioner. Fagmålene skal slankes, kernestoffet for fagene skal præciseres og praksisfaglighed er det nye sort – selvom fx Steinerskolerne har praktiseret det i årevis! HPX er svaret på at få 42.000 unge i arbejde – og det i erhvervslivet naturligvis! Der er ikke noget galt i at reformere, slanke og udvikle. Overhovedet ikke! Samfundet er foranderligt, alt går nærmest hurtigere i dag end i går... Men hvordan sikrer vi os, at de tiltag, der skal til, bliver langtidsholdbare? Hvordan sikrer vi, at didaktikken følger med praksisfagligheden, og hvordan ser fremtiden for vores efterskoler ud? For mig at se, er det indlysende: 10. klasse skal bestå som et tilbud, for så mange unge kan ikke vælge forkert. Vi ser, at de unge, der har gået i 10. klasse, er mere modne, verdensvendte og resilente og de har mindre frafald fra ungdomsuddannelserne. Det første er til gavn for demokratiet og det sidste er til gavn for økonomien i samfundet. Derfor holder vi i foreningen skarpt øje med de tiltag som efterskolerne har igangsat, men også med det, der kommer fra Christiansborg. De får ikke lov til at løbe os over ende! Når der tales om frisættelse af folkeskolerne, så kan det måske også give anledning til bekymrede samtaler på lærerværelserne: Hvordan er de frie skoler mon stillet, hvis Folkeskolen skal frisættes? Jeg tror ikke, at vi skal være bekymrede på det punkt. Vores frie skoler er reelle frie skoler. Vi har vores eget værdigrundlag. Vi laver den skole, som vi brænder for. Vi har vores egne tillidsvalgte på vores egne skoler, der indgår aftaler og laver politikker med mandat fra alle os, der arbejder der, og sammen med vores ledere, der passer præcis til os, vores skolars udvikling og forankring. Den frihedsgrad vil, må og skal vi værne om, for den er helt unik og kan ikke efterlignes. Derfor er siger vi i frie Skolers Lærerforening stadig: "Vi passer godt på dig – og de frie skoler".

Vi har for første gang i kredsen fejret "Lærerens Dag". Om morgenen den 5. oktober stod vi på stationen i Ringsted og uddelte æbler til forbipasserende. Det kom der mange gode samtaler ud af – og gode grin bl.a. var der en udskolingselev, der gerne ville have et æble med, da han havde sovet over sig og gerne ville formilde sin lærer ved ankomsten til skolen! Det var sødt –

og ramte lige ind i mit lærerhjerne. Mange gav sig tid til at tale lidt om, hvorfor lærere over hele verden er så vigtige for bl.a. at passe på demokrati og menneskerettigheder, og dermed fik vi sat spot på vores profession verden over. Om aftenen var 50 medlemmer samlet til foredrag med Henrik Krogh, der satte mere spotlight på vores egen andedam og fortalte os om langtidsfriskhed i en tid med mange krav og manglende hænder og tid. Det er desværre et evigt aktuelt emne for os – sidste år talte Nana Vaaben om moralsk stress – to sider af samme sag. Det er vigtigt for os, at vi i kredsen kan samle jer til forskellige arrangementer, så I kan drage nytte af hinanden på tværs af skolerne og også tage noget med hjem til jeres egne skoler, som så kan få et nyt liv i diskussionerne på lærerværelserne, ved klubmøderne eller ved lærer- og personalemøder. Vi har derfor i kredsbestyrelsen besluttet at gøre "Lærerens Dag" til en tradition. Til næste skoleår falder "Lærerens Dag" i en weekend, så derfor flytter vi arrangementet lidt frem i oktober, men hold øje med invitationen og vær med til at fejre, at vi er en del af en profession, der verden rundt gør en kæmpe forskel – hver dag. Det må vi nemlig gerne være stolte af!

I februar afholdt vi en dag med efteruddannelse af vores tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter, først omkring nudging og senere om konflikthåndtering, og vi sluttede med et meget velbesøgt medlemsarrangement, hvor Imran Rashid talte om den digitale udfordring, som vi alle mærker i vores hverdag. Vi husker vist alle, at vi for 10 år siden ikke kunne få skærm nok ind i skolen og der blev lavet strategier for, hvordan den kunne implementeres mest muligt. På skolerne indførte man skærme helt fra de mindste klasser, det lidt nussede æselørebelagte klassesæt af bøger blev skrottet og erstattet med digitale portaler, der visuelt forkælede os og gjorde nogle processer som fx forberedelse af individuelle opgaver lettere. Håndskrivningen er nu nærmest gledet ud af skolen, der undervises i 10-fingersystemer og flere bøger ligger digitalt på CFU. Nu er der fra Sundhedsministeriet så kommet nye anbefalinger til brug af skærme, om hvordan vi skal nu tænke i at reducere brugen af skærmene og tænke mere analogt. Tja, tiderne skifter! Imran lærte os om 0,4 sekundsreglen, der i bund og grund handler om den tid det er nødvendigt for menneskehjernen for at registrere om noget har interesse for os som individ. På de sociale medier

fodres vores elever (og vi selv!) dagligt (og i alt for mange timer!!) med feeds, der leveres i en særlig algoritme og med det udgangspunkt, at vores følelser skal i spil. En konstant stimulans, som vi skal håndtere i skolen – en skole, der fordrer koncentration – modsat de sociale medier, der tilbyder endeløs underholdning i reels. Det er derfor svært for os at konkurrere med skræmmende 32 timers underholdning på TikTok (som en pige, Imran Rashid fortalte om brugte om ugen på bare dette ene sociale medie) ved at tilbyde en bog og måske en kop varm te. Imran Rashid taler for, at vi skal gøre vores skoler til det vigtigste sociale medie i deres liv, hvor eleverne hver dag føler noget, fanges ind af noget og hvorfra de ønsker at vide mere om det, de arbejder med. I fællesskab. Det er en stor opgave og den skal vi stå sammen om at løfte.

Vi oplever dagligt at vores elever også kæmper med balancen. Dels vil de selv definere hvem og hvad de er og omvendt skal de hele tiden tilpasse sig. At vægten på det individuelle er større end vægten på fællesskabet udfordrer alle. Ifølge Sundhedsstyrelsen er antallet af patienter i børne- og ungdomspsykiatrien øget med 50 procent inden for de seneste ti år. Cirka 15 procent af alle børn og unge bliver i dag udredt og diagnosticeret med en psykisk lidelse, før de fylder 18 år. En undersøgelse fra Vive har vist, at 40 procent af de 19-årige piger og 20 procent af de 19-årige drenge selv svarer, at de har haft en psykisk lidelse på et tidspunkt. Ikke alle disse lidelser er diagnosticeret af en læge, men det er ikke desto mindre et tegn på, at det ikke kun er fra systemets side, at man ser udbredelsen af en psykiatrisk forståelse. Eleverne har den også. Som lærere bærer vi dagligt disse børn på vores skuldre – og det kan virkelig føles tungt, særligt når vi oplever, at der ikke er lydhørhed i systemet, at ventetiden driver familierne ud på tynd is og vi ser, at vores elever mistrives. Nogle skoler er stærkt udfordrede på samarbejdet med PPR og lærerene føler sig magtesløse. Vi har tilmed fået en skærpet tilsynspligt, der indebærer, at vi personligt står til ansvar. Som lærer på en fri skole kan du fremover blive straffet med bøde eller fængsel, hvis du nægter eller undlader at underrette kommunen, når du er bekymret for en elevs udvikling og situation. Reglerne for hvornår du skal underrette, er de samme som før, men den skærpede underretningspligt er et personligt

ansvar. Det kan føles som et enormt ansvar – ja, måske endda pres – men det sætter elevens trivsel i fokus – og det er jo ”vores guld”!

Og så tilbage til Lawand Namos dystre og provokerende profeti, som jeg indledte med. Hvordan skal vi forholde os til den? Skal vi læne os tilbage, iføre os et sørgebånd og sige: ”Nå men, det var så det”, og ”Tak for alt”? Nej! På ingen måde! Vi skal netop turde se fremad! Vi skal turde være visionære, og vi skal turde at tænke stort. Jeg giver Lawand ret i, at vi i vores demokratiske fagbevægelsesfællesskab og i solidaritetens navn skal turde søsætte de allerstørste skibe – også selvom vi ikke kan se den umiddelbare fordel for os selv og vores branche nu og her. Hvad skal vi arbejde frem i mod om 10 år, om 20 år eller om 30 år? Skal vi have forældreomsorgsdage, så vi kan tage med vores gamle forældre til samtaler på sygehuset eller til øjenlægen på fuld løn? Skal vi arbejde 34 timer om ugen – fordelt på fire dage? Skal vi have en længere ferie, barsel eller?? Det handler alt sammen om at turde drømme stort, at begynde der, hvor det føles som et Utopia og så kæmpe skulder ved skulder uanset fagfaglige grænser, men i solidaritet i vores fagbevægelse. Hen over døren til min gamle nabos værksted stod der følgende: ”Mirakler klares dagligt – det umulige tager lidt længere tid”. Jeg håber, I vil være med til at drømme stort og allerede nu – ude på jeres skoler – italesætte det, I drømmer om. Sammen kan vi kvalificere den kommende overenskomst 2026 – og samtidig passe godt på fagbevægelsen til vores fælles bedste.

Til sidst i denne beretning skal der lyde et kæmpestort TAK! 31. december 2023 havde Britt Breuer sidste arbejdsdag i kredsbestyrelsen som næstformand. Britt har været med i kredsbestyrelsen i mange år, og hun har ydet en utrolig stor indsats for kredsens medlemmer, kredsens tillidsvalgte og for vores forening i sit arbejde som næstformand. Britt fortsætter som tillidsrepræsentant på Faxehus Efterskole, og derfor vil vi i kredsen stadig have glæde af hende ved forskellige arrangementer. Britt er savnet i bestyrelsesarbejdet i Kreds 6, hvor hun har bidraget med sin store viden om organisationen, om kredsens skoler og om tillidsrepræsentantrollen. Vi konstituerede os sådan i bestyrelsen pr. 1. januar 2024, at Jakob Johansen

har overtaget hvervet fra Britt indtil i dag og Tine Ermoose er trådt ind fra suppleantposten og har siddet i kredsbestyrelsen på Jakobs plads. Efter i dag er de begge valgt til posterne som hhv. næstformand og bestyrelsesmedlem. Et stort tillykke til jer begge og til Martin og Lea, der også er genvalgte som kredsbestyrelsesmedlemmer. Vi skal senere have valg til 1. suppleantposten til bestyrelsen og 2. revisorsuppleantposten til revisionen, så I kan godt begynde at glæde jer.

Også til allersidst en stor tak til alle medlemmer – både de mange nye og alle I "gamle" – tak for at I er her, at I er en del af vores forening og at I bakker op om vores forening til gavn for alle frie skoler i Danmark. Tak til både "nye" og "gamle" tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter. Tak for jeres store engagement i foreningen og kredsen og jeres virkelyst på skolerne. Uden tillidsvalgte – ingen fagbevægelse... Tak til revisorerne og kredsbestyrelsessuppleanterne, der lægger både tid og interesse i bestyrelsesarbejdet. Sidst men slet ikke mindst: Tak til hele kredsbestyrelsen: Tak for året, der er gået. Tak for jeres opbakning, tålmodighed og samarbejde med mig. Jeg sætter stor pris på jer alle hver især! Jeg hilser et nyt bestyrelsesår velkommen, og jeg glæder mig til det fortsatte samarbejde med jer alle.

Hermed er beretningen åben for forsamlingens debat. Tak!